

19.10.2018

VIRASTOUUDISTUKSEEN LIITTYVÄT LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN TOIMIVALTAA KOSKEVAN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN SEKÄ MINISTERIÖN ASETUSTEN MUUTOKSET

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019 ja Liikenteen turvallisuusvirasto, Viestintävirasto sekä Liikenneviraston tietyt toiminnot yhdistetään uudeksi virastoksi, Liikenne- ja viestintävirastoksi. Tämä muutos edellyttää Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston toimialoja koskevien asetusten sekä liikenne- ja viestintäministeriön asetusten muuttamista.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin liikenne- ja viestintäministeriön toimialaan kuuluvista virastoista, laitoksista ja toimielimistä. Lisäksi ministeriön työjärjestystä muutettaisiin erikseen syksyn aikana vastaamaan virastouudistusta ja muuttuneita ohjaustehtäviä.

Muistiossa esitellään 7 asetusta koskevat muutosehdotukset. Näissä asetuksissa muutettaisiin virastojen toimivalta vastaamaan virastouudistuksen mukaisia tehtäviä ja vastuita.

Asetusmuutokset eivät koske liikenne- ja viestintäministeriön asetusta ajoneuvojen renkaiden nas-toista (408/2003) eikä liikenne- ja viestintäministeriön asetusta L-luokan ajoneuvon korjaamisesta ja rakenteen muuttamisesta (1078/2009). Liikenteen turvallisuusvirasto valmistele näistä määräyksiä, joiden on tarkoitus tulla voimaan ensi vuoden aikana. Tämän vuoksi asetusten muuttaminen ei ole tarkoituksenmukaista.

Asetusten on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

PERUSTELUT

1. Nykytilan arviointi

Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan uudistuksesta (HE 61/2018 vp laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi). Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

Kyseessä on liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistus, jossa Liikenteen turvallisuusvirasto, Viestintävirasto sekä Liikenneviraston tietyt toiminnot yhdistetään uudeksi virastoksi, Liikenne- ja viestintävirastoksi. Liikenneviraston jäljellä olevat tehtävät ja toiminnot tulevat Väyläviraston tehtäväksi. Virasto vaihtaa nimeään, mutta muutoin virasto jatkaa keskeytyksettä toimintaansa. Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalvelut (tie- rautatie- ja meriliikenteen ohjaus) muutetaan osakeyhtiöksi ja tehtävät siirretään perustettavaan valtion erityistehtäväyhtiöön. Väylävirasto vastaa kuitenkin edelleen liikenteenohjauksen järjestämisestä, sitä koskevista sopimuksista ja rahoituksesta. Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi on annettu erillinen laki (574/2018).

2. Esityksen valmistelu

Ehdotus on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä. Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirasto, Liikennevirasto ja Viestintävirasto ovat osallistuneet valmisteluun.

Asetusluonnokset ovat lausuntokierroksella 19.10.–23.11.2018. Lausuntoja pyydettiin laajasti eri tahoilta, minkä lisäksi esitys oli vapaasti kommentoitavana lausuntopalvelu.fi -portaalissa. Vastauksia saatiin yhteensä XX.

Lausuntopalautteessa... Yhteenveto lausunnoista on saatavissa säädöshankkeen Hankeikkunassa (LVM057:00/2018).

3. Esityksen vaikutukset

Ehdotetuilla asetuksilla ei ole suoria vaikutuksia valtiontalouteen.

ASETUSTEN SISÄLTÖ

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Valtioneuvoston asetus liikenne- ja viestintäministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Asetusmuutokset heijastavat tilannetta 1.1.2019.

2 §. *Ministeriön toimialaan kuuluvat virastot, laitokset, yhtiöt ja toimielimet.* Pykälän 1 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi ja Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi Cinia Group Oy muutettaisiin Cinia Oy:ksi.

Pykälästä poistettaisiin Air Navigation Services Finland Oy ja Finrail Oy –viittaukset sekä lisätäisiin 1 momentin uudeksi 5 kohdaksi liikenteenohjausyhtiö Traffic Management Finland Oy. Muutos koski Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi annetun lain (574/2018) muutoksia. Perustettavan yhtiön on tarkoitus aloittaa toimintansa 1 päivänä tammikuuta 2019, jonka jälkeen muodostettaisiin valtion liikenteenohjauskonserni liittämällä Liikennevirastosta yhtiötettyyn kokonaisuuteen Air Navigation Services Finland Oy ja Finrail Oy.

Momentin muiden kohtien numerointi muutettaisiin siten, että virastot olisivat ensin aakkosjärjestyksessä, yhtiöt aakkosjärjestyksessä niiden jälkeen ja viimeisenä Liikenneturva.

2. Liikenne- ja viestintäministeriön asetus ajoneuvojen katsastushenkilöstön jatkokoulutuksesta ja muusta ammattitaidosta annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen muuttamisesta

Asetuksen 6, 10, 12–14 ja 16–18 §:ssä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Asetuksen 12, 13 ja 17 §:ssä tehtäisiin lisäksi kielellisiä korjauksia.

3. Liikenne- ja viestintäministeriön asetus ajoneuvojen katsastustoiminnan laadunhallinnan järjestelmistä ja katsastustoimipaikalla säilytettävistä asiakirjoista annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen muuttamisesta

Asetuksen 2–4 §:ssä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Asetuksen 3 ja 4 §:ssä tehtäisiin lisäksi kielellisiä korjauksia.

4. Liikenne- ja viestintäministeriön asetus ajoneuvojen yksittäishyväksyjien jatkokoulutuksesta ja kokeista annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen muuttamisesta

Asetuksen 5 ja 8–10 §:ssä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

5. Liikenne- ja viestintäministeriön asetus lentoliikenteen hiilidioksidipäästöjen ja tonnikilometrimerkkien tarkkailusta ja todentamisesta annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen muuttamisesta

Asetuksen 1–4 §:ssä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

6. Liikenne- ja viestintäministeriön asetus maantielautoista annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen muuttamisesta

1 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentissa viittaus maantielakiin (503/2005) päivitetäisiin viittaukseksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettuun lakiin (503/2005).

4 §. Lossin rakenne ja varusteet. Pykälän 1 momentin ensimmäinen lause muutettaisiin muotoon ”lossin rakenteesta ja varusteista säädetään erikseen”. Uusi muotoilu vastaisi nykykäytäntöä, jossa lossiin sovelletaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 23 §:n nojalla annettuja rakennetta ja varusteita koskevia Liikenteen turvallisuusviraston määräyksiä. Rakenteella tarkoitettaisiin rakennetta laajassa merkityksessä eli siten, että se kattaa muun muassa vakavuuden ja koneiston.

Pykälän 2 momentti kumottaisiin, koska varusteita koskeva määräyksenantovaltuus kuuluisi lakiin ja toteamus ”Lossin varusteista säädetään Liikenteen turvallisuusviraston katsastusmääräyksissä” ei ole tarpeellinen eikä vastaa nykykäytäntöä, sillä lossin varusteista ei ole määräyksiä Liikenteen turvallisuusviraston katsastusmääräyksessä.

5 §. Lossin radioaseman käyttäjän pätevyys ja lossin kuljettajalta vaadittava lääkärintodistus. Maantielauttoja koskevaa liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 6 §:n 2 momenttia on lailla 572/2018 muutettu niin, että siitä on poistettu Liikenteen turvallisuusviraston valtuus antaa tarkempia määräyksiä lossin kuljettajan pätevyydestä ja tältä vaadittavasta todistuksesta. Tarkoituksena on hallituksen esityksen (HE 45/2018 vp) perusteluiden mukaan, että toimijoille (lauttaliikenteen palvelujen tuottajille) annettaisiin enemmän vastuuta. Lossin kuljettajalta vaadittavien todistusten myöntäminen ei ole Liikenteen turvallisuusviraston ydintehtävä, ja niitä on myönnetty vuosina 2015 ja 2016 28 kappaletta vuodessa tenttien perusteella. Määräyksenantovaltuuden poistamisen myötä lainkohtaan lisättiin lossin kuljettajaa koskevat perusvaatimukset ja maininta lauttaliikenteen palvelujen tuottajan vastuusta. Lossin kuljettajan todistuksesta ei siten olisi enää tarpeen säätää tämän pykälän 1 momentissa.

Lisäksi pykälän 1 momentissa oleva vaatimus siitä, että jos lossissa on tutka tai VHF-puhelin, lossin kuljettajalla on oltava pätevyys niiden käyttämiseen, muutettaisiin maininnaksi siitä, että

lossin radioaseman käyttäjän pätevydestä säädetään erikseen. Maininta tutkasta poistettai-
siin tarpeettomana, sillä tutkan käyttäminen ei edellytä pätevyyttä. Lossissa mahdollisesti ole-
van radioaseman käyttäjän pätevydestä säädetään nykyisin liikenteen palveluista annetun
lain (320/2017) II osan 10 luvun 9 §:ssä ja aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä
annetun asetuksen (508/2018) 8 §:ssä.

Pykälän 2 momentista poistettaisiin lossin kuljettajan todistuksen toimittamista koskeva vaati-
mus, koska lossin kuljettajan todistuksesta ei enää säädetäisi laissa. Samassa momentissa
lääkärintodistusta koskevia vaatimuksia olisi tarpeen selkeyttää ja tarkentaa. Lisäksi lääkäri-
todistuksen toimittamista koskevaa määräaikaa ehdotetaan pidennettäväksi kolmesta vuo-
desta viiteen vuoteen. Vaatimusten selkeyttäminen helpottaisi lääkärin työtä lossin kuljettajan
terveydentilaa tutkittaessa. Tällä hetkellä lääkärintodistusta koskevassa säännöksessä ei mai-
nita, millainen kuulo, näkökyky ja värinäkö ja muu terveys lossin kuljettajalla on oltava. Riittä-
vän kuulon, näkökyvyn ja värinäön vaatimus ilmenee säännöksestä epäsuorasti ja muuta ter-
veydentilaa ei ole mainittu lainkaan. Ammattimerenkulkua koskevat terveysvaatimukset, joita
sovelletaan lautta-alusten kuljettajiin (laki laivaväen lääkärintarkastuksista (1171/2010) ja sosi-
aali- ja terveysministeriön asetus laivaväeltä vaadittavasta näkö- ja kuulokyvystä (224/2013)),
olisivat liian tiukkoja lossien kuljettajille ja lossien kuljettajiin olisi tarkoituksenmukaista soveltaa
samoja vaatimuksia kuin maantieliikenteessä ryhmässä 1 lisätynä kuuloa ja normaalia vä-
rinäköä koskevilla vaatimuksilla. Asian selkeyttämiseksi säännökseen lisättäisiin, että lääkäri-
todistuksesta on käytävä ilmi, että lossin kuljettaja täyttää ajokorttilain (386/2011) 17 §:ssä
säädetty ryhmää 1 koskevat terveysvaatimukset, että hän tarvittaessa kuulolaitetta käyttäen
ainakin toisella korvalla kuulee tavallisen puheäänien neljän metrin etäisyydeltä ja että hänellä
on normaali värinäkö. Normaalista värinäköä koskeva vaatimus vastaisi laivaväeltä vaaditta-
vasta näkö- ja kuulokyvystä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 1 §:n 3 momen-
tin vaatimusta normaalista värinäöstä. Näkövaatimus sisältyy ajokorttilain 17 §:ssä säädetty-
ihin ryhmää 1 koskeviin terveysvaatimuksiin. Kuulovaatimus vastaisi ajokorttilain 18 §:ssä ryh-
mälle 2 asetettua kuulovaatimusta. Liikenteen turvallisuusvirasto on antanut lääkäreille ajoter-
veyden arviointiohjeet, jotka koskevat ryhmiä 1 ja 2. Lääkärintodistuksen toimittamista koske-
van määräajan pidentämisestä kolmesta viiteen vuoteen ei arvioida aiheutuvan vaaraa.

Pykälän otsikoksi muutettaisiin ”Lossin radioaseman käyttäjän pätevyys ja lossin kuljettajalta
vaadittava lääkärintodistus”.

6 §. Lossin kuljettaminen ohjauksikäytöstä irrotettuna. Pykälän 3 momentissa olevassa sään-
nöksessä, jonka mukaan lossin saa kuljettaa ohjauksikäytöstä tai sitä vastaavasta muusta oh-
jauslaitteesta irrotettuna telakka- tai lauttapaikalle Liikenteen turvallisuusviraston määräämää
laivaväkeä käyttäen, Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi
ja säännös muutettaisiin vastaamaan miehitystä koskevaa nykysääntelyä.

Lisäksi 3 momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että aluksen päällikön ja konepäällikön pätevyys-
destä säädetään liikenteen palveluista annetun lain II osan 10 luvussa. Siinä viitattaisiin aluk-
seen, koska kyseessä ei ole enää lossin määritelmän mukainen lossi silloin, kun sitä kuljete-
taan ohjauksikäytöstä tai sitä vastaavasta muusta ohjauslaitteesta irrotettuna.

7 §. Ohjauksikäyttö ja lauttaväylää risteävä liikenne. Pykälän 1 momenttiin toiseen virkkeeseen
tehtäisiin kielellinen korjaus. Pykälän 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väyläviras-
toksi.

8 §. Lauttaväylästä ja lossista varoitavat vesiliikennemerkit ja valot. Pykälän 1 ja 3 momen-
tissa tienpitöviranomaisen muutettaisiin toimivaltaiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökes-
kukseksi. Lisäksi 3 momentin mukainen lupa olisi jatkossa saatava Liikenneviraston sijaan

Väylävirastolta. Määräyksenantotehtävät siirtyvät liikenne- ja viestintähallinnon virastouudistuksessa Liikenne- ja viestintävirastolle, joten viittaus Liikenneviraston määräyksiin muutettaisiin viittaukseksi Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiin. Lisäksi pykälän 2 momenttiin tehtäisiin kielellinen korjaus.

10 §. *Maantielautojen kunnon, varusteiden ja miehityksen valvonta sekä lautalle asetettavat merkit tai taulut.* Pykälän 1 momentissa tienpitoviranomainen muutettaisiin toimivaltaiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi. Momentista poistettaisiin lisäksi tarpeeton maininta ”tarpeen mukaan”. Pykälän 2 momenttiin 1 lauseeseen tehtäisiin kielellinen korjaus.

11 §. *Lossin kuormitus.* Pykälässä tienpitoviranomainen muutettaisiin toimivaltaiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi.

13 §. *Maantielautalle tuleva ja sieltä poistuva sekä maantielautan liikkeellelähtö.* Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin säännös siitä, että jos maantielautalle kulkuun liittyy valo-opaste, on kulku sallittu vasta, kun valo on sammutettu tai asiasta on muulla valo-opasteella ilmoitettu. Säännös olisi yhdenmukainen 3 momentissa olevan säännöksen kanssa ja olisi tarpeen, koska valo-opasteita voidaan käyttää myös tilanteessa, jossa maantielautalle saavutaan. Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että siinä viitattaisiin maantielautan portin sijasta maantielautalta poistumiseen. Pykälän 4 momenttiin tehtäisiin kielellinen korjaus.

15 §. *Maantiekuljetusten etuoikeus.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että myös Tullin ja Rajavartiolaitoksen virkatehtävissä olevilla ajoneuvoilla on oikeus päästä maantielautalle ennen muita ajoneuvoja samaan tapaan kuin hälytysajoneuvoilla ja poliisin virkatehtävissä olevilla ajoneuvoilla. Maininta perustuisi siihen, että 1 momentissa mainittuun tieliikennelain 39 §:n 1 momenttiin on lisätty kyseinen oikeus lailla 481/2010 (HE 219/2008 vp). Myös pykälän 2 momenttiin lisättäisiin edellä mainitusta syystä maininta Tullin ja Rajavartiolaitoksen virkatehtävissä olevasta ajoneuvosta.

16 §. *Erityisen talvitien ja yleisen kulkuväylän risteäminen.* Pykälässä tienpitoviranomainen muutettaisiin toimivaltaiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi ja Liikennevirasto ja tienpitäjä Väylävirastoksi. Pykälän toiseen ja kolmanteen virkkeeseen tehtäisiin myös kielellinen korjaus.

17 §. *Lautta-aluksia koskeva käyttömaksu.* Pykälässä viittaus maantielakiin (503/2005) päivitetäisiin viittaukseksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettuun lakiin (503/2005). Lisäksi tienpitoviranomainen muutettaisiin toimivaltaiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi.

7. Liikenne- ja viestintäministeriön asetus maksutta jaettavista lentoliikenteen päästöoikeuksista annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen muuttamisesta

Asetuksen 2–4 §:ssä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

VOIMAANTULO

Esitetään, että asetukset tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.